

Lizard Point

Lizard Point

Josanne Willems

Schrijver: Josanne Willems
Coverontwerp: Josanne Willems
ISBN: 9 78940210 6565
© Josanne Willems 2013

1 KENNISMAKING

Van huis uit had ik een gedegen culturele en intellectuele opvoeding genoten, iets waar ik heden ten dage nog steeds blij om ben.

Componisten en hun klassieke muziek werden mij om mijn oren geslagen. Nu nog kan ik feilloos werken herkennen van Beethoven, Bach, Mozart, Chopin, Bizet en co. Lekker standaard? Begin er dan maar eens aan, zou ik zeggen.

Kunstenaars kwamen onder mijn ogen. Er werd over hun werken gesproken, bepaalde invloeden kwamen aan bod en parallellen werden er getrokken, naar hun vroeger werk of tijdgenoten of de tijdsgeest waarin ze leefden. Het lijkt zware kost, zoals ik hierover schrijf, maar dat was het helemaal niet.

Verschillen in de driedimensionale kunst werden aangekaart: Hun representanten kwamen met voorbeelden voorbij en dus leerde ik de verschillen tussen sculpturen, beeldsnijders, plastiek en... Ach, ja, zo kan ik wel uren doorratelen.

Kunst en kunst is twee. Er was altijd de gewaarde kunst en de subcultuur waarin kunst nog officieel erkend moest worden. Vanuit dat achterkamertje ontstond een eigentijdse vernieuwing, die vaak een zijweggetje naar de gewaardeerde kunst vond, zoals graffiti bijvoorbeeld.

Je had ook kitschkunst, soms op het pornografische af, zoals Jeff Koons een tijdje bezig was geweest. Niet dat ik dat schokkend vond, ik vond het schitterend mooi! Kunst en seks, leven en dood, waren altijd op de een of andere manier met elkaar verbonden; het was niet plat noch ordinair, ook al leek het zo op het eerste oog.

Een leven zonder kunst kon ik me onmogelijk voorstellen. Het maakte deel uit van mijn wezen. Ik kon ervan in vervoering raken; met name schilderijen oefenden een magnetische aantrekkingskracht op mij uit, ondanks mijn brede kunstzinnige ontwikkeling.

Ik heb nooit een goede verhouding tot mijn ouders gehad maar wel een goede opleiding genoten, iets dat begon in de wieg. We hadden geen tv, daar deden we niet aan, want we waren druk bezig met onszelf te ontplooiën op het gebied van intellect en cultuur door allerlei clubs en privéleraren.

Vader was ook altijd druk, druk, druk en die zag ik nauwelijks want hij moest altijd contacten onderhouden en dus al zijn vrije tijd daaraan besteden. Moeder was geen hartelijk warm zorgzaam mens. Ze was stevast meer bezorgd om onze intellectuele ontwikkeling dan die op het gebied van emoties of psyche. Als een instructeur of sergeant leidde ze onze dagindeling en ons leven waaraan geen ontsnapping mogelijk leek; alsof ze met een opdracht bezig was of een missie want ze vergoelijkte geen fouten of missers maar eiste perfectie.

Het had niet veel gescheeld of ik had een andere opleiding gekozen, om mijn moeder te plezieren. Ja, omdat ik haar goedkeuring zo graag wilde.

Maar ik had genoeg zelfkennis en zag in dat dat gevoel me meer kwaad dan goed zou doen. Ik zou mezelf namelijk in mijn eigen vingers snijden als ik geen schilderijen kon maken. Met mijn achttien jaar ging ik op kamers wonen en mijn eigen leven leiden.

Weet je wat er gebeurde toen ik thuis had gemeld dat ik in Amsterdam ging studeren? Het werd goedgekeurd! Die goedkeuring wilde ik helemaal niet, ik wilde ze laten weten dat ik van hen weg wilde, wegvluchten dus!

Oké, paps en mams wilden me niet afhankelijk houden maar ze hadden besloten mij iedere maand 450 euro te storten voor een kamertje in de hoofdstad. Ik wilde het eigenlijk niet, maar had het toch geaccepteerd. Het was wel het minste wat ze konden doen, anders hing ik helemaal aan die studiefinanciering vast door een aanvullende lening, die bovenop de gewone lening werd gekwakt, waardoor ik met de gebakken peren zou komen te zitten, lees: Torenhoge schuld.

Ik kon immers niet voorspellen of ik furore met mijn werk kon maken, hoewel ik daar natuurlijk wel op kon hopen. Maar goed.

De studie was heel leuk geweest en die vier jaar waren zo voorbij en ik kon met mijn Bachelordiploma aan de slag. Dat dacht ik althans, optimist die ik was, maar dat ging niet zomaar! Het bleek een periode van misère en afzien. Om je te vestigen als naam en om zelfvoorzienend te zijn met je werk, moest je natuurlijk bekend raken. Mensen moesten je werk kopen! Daar zaten haken en ogen aan vast.

Natuurlijk had ik een tijdelijke voet tussen de deur bij het Centrum voor Beeldende Kunst, het CBK. Het voordeel van het CBK was dat geïnteresseerden je werk maandelijks konden huren voor een habbekrats. En dan maar hopen dat het niet een maand maar meerdere maanden betrof, anders was het alsnog armoe.

Natuurlijk hoef ik niet te zeggen dat ik niet de enige was. Ik moest mijn plaatsje uiteindelijk tussen al die anderen met hun diverse stijlen en kunstzinnige werken zien te bemachtigen. Behalve afwachten en hopen, kwam er verder niets binnen. Ja, hoezee, uiteindelijk hing een van mijn kunstwerken bij iemand aan de muur en iemand anders had ook een werk van me “gehuurd”. Twee magere bronnen van inkomsten. En ik had nog wel geluk!

Als dit mijn vooruitzicht was, kon ik alles op mijn buik schrijven. Dan stond ik uiteindelijk rechtop creperend op straat tussen criminelen, zwervers, hoeren en junks. Ik moest toch mijn brood verdienen en alle primaire levensbehoeftes zien te betalen?

Vooraf toen, na het behalen van mijn diploma, bleek dat paps en mams er financieel de stekker uittrokken. Uit mij of mijn leven? Hoe dan ook. Ik kreeg wel een smak geld voor rijlessen in een envelop aangeboden en de belofte op een mooie nieuwe wagen indien ik het rijbewijs zou halen. Jippie (niet echt).

Ik kon een uitkering aanvragen bij de gemeente, maar omdat ik kunstenaar was, moest ik het geld via de WWIK aanvragen; de Wet Werk en Inkomen Kunstenaars.

Binnen tien jaar kon ik vier jaar lang een uitkering krijgen, een aanvulling op mijn inkomen, omdat ik mijzelf met mijn artistiek werk “niet in mijn onderhoud kon voorzien”. Het bood me een basisinkomen op 70% van het bijstandniveau. Daarbij mocht ik wel 125% van dat niveau bijverdienen. Omdat ik een academieverlater was, hoefde ik niet aan de inkomenseis te voldoen, die voor alle andere kunstenaars wel gold; die van minimaal 1200 euro gedurende het eerste jaar verdienen. Maar na één jaar zou ik er wel aan moeten voldoen. En de eisen werden ieder jaar moeilijker omdat er sprake was van “progressie-eis”.

Tja, zo was mijn situatie. Een studie gedaan, vol overgave inzet, tijd en moeite, en een schuld op je rug van studiefinanciering, die in je nek hijgde. En dan een lage uitkering waarmee je amper het hoofd boven water kon houden. En verder had ik “lekkere” ouders die niet thuis gaven en zeiden dat ze ook hun eigen leven hadden opgebouwd door hard werk.

Hard werk, het mocht wat! Pa was opgeklommen, door sluw zakelijk instinct, van autoverkoper tot grootste autodealer van de provincie. Ma kwam uit een nest in de zakenwereld want haar pa, opa dus, was een veredelde huisjesmelker die het uiteindelijk had gebracht tot goedboerende onroerendgoedguru.

Ma's bedje was gespreid geweest en hoefde alleen voor de “fun” wat te studeren want zij en haar kinderen en kleinkinderen hoefden tot in het eind ter tijden geen honger te lijden, mits zij het toestond.

Ik kon het niet begrijpen waarom ik niet financieel gesteund werd, want ze konden het geld makkelijk missen. Waarom kreeg ik nu niets toebe-

deeld? Kreeg ik mijn erfenis later pas, als ze dood waren? Via de koude hand dan? Hoeveel dan? Trouwens: Wat dan nog? Ik had het geld nu nodig!

Het waren barre tijden of zouden het op zijn minst worden als ik niets ondernam, dus vroeg ik onomwonden aan mijn ouders om financiële steun, hen duidelijk makend dat ik anders ten onder ging. Ze reageerden er uiterst laconiek op. Dat ik niet zo dramatisch moest doen en dat ze onder geen beding geld zouden sturen omdat ze me onafhankelijk wilden maken.

Voorschot op de erfenis dan? Dat lachten ze ook weg. Natuurlijk kreeg ik wel wat geld, ooit eens, maar een voorschot, neen. En trouwens een groot gedeelte van de erfenis zou naar goede doelen gaan. Maar voorlopig waren ze niet van plan om het leven hier op aarde te verlaten want ze waren fit en gezond en hadden trouwens toegang tot de allerbeste medische zorg!

Hoeveel zou ik krijgen en wanneer dan? Dat vonden ze nogal grof, want er werd nooit over geld gepraat en toezeggingen deden ze evenmin. Je wist nooit hoe bepaalde beleggingen afliepen. En in tijden van crisis was het belangrijk om je vermogen extra aan te vullen in plaats van gedeeltes vrij te geven.

Wat een rotsmoesjes! Dat zei ik dan ook. Als reactie kreeg ik dat ik me niet moest verlagen tot asociaal taalgebruik en insinuaties die er niet toededen, want het was je reinste speculatie om te suggereren dat zij smoesjes gebruikten of nodig hadden.

Toen maakte ik een rare sprong, zoals een kat in het nauw en zocht werk bij een of andere slavenhandelaar. Ja, het uitzendbureau! Kun je je dat voorstellen?

Je wilt het niet geloven dat uitgerekend ik weer een obstakel tegenkwam in de vorm van een huppelkutje, excuseer me het asociaal taalgebruik, dat achter een enorm bureau zat, gekleed in de laatste mode met haar haartjes in een trendy kapsel. Vers van school, zonder enig besef van de echte wereld, oordelend over het armoedig voetjesvolk, waartoe ik noodgedwongen bij werd gekwakt. Tja, macht corrumpeert.

Met mijn artistieke opleiding kon ze zagezegd niks. Op een hooghartige manier stond ze daar mijn oortjes te wassen, of probeerde het althans. Dat ik moest aanpakken wat er mij voorgeschoteld werd want er was niks anders. Ik moest bereidwilligheid tonen en dat zag ze niet bij mij.

‘Hoezo? Ik heb werk nodig,’ zei ik.

‘Je wijst alles af,’ weerlegde ze me. Chaelieza heette ze, dat las ik op het naambordje op haar bureau. Wat een speciale naam, zeg! Alsof dat betekende dat je dan ook iets speciaals was, ha.

‘Maar ik wil iets met mijn opleiding doen. Iets in die richting. Iets wat erbij in de buurt komt.’

‘Ik kan alleen herhalen wat ik nog vrij heb. Poetshulp, 2 uur per dag op een advocatenkantoor. Inpakster aan de lopende band in een fabriek, 38 uur in de week. Tijdelijk. Drogisterij.... valt af, want je hebt geen medische kennis op het gebied van... medicijnen, dus.’

Ik vond het onzinnige en vernederende voorstellen en toch moest ik me inhouden. Met mijn kaken stevig op elkaar geklemd, probeerde ik mezelf ervan te weerhouden iets grimmigs aan haar adres te plaatsen.

‘Dus, je kunt kiezen,’ zei ze met een nepglimlach.

‘En op het bord in de etalage stond iets van medewerkster gevraagd voor een kledingzaak?’ opperde ik toen. Dat had ook niets met kunst te maken maar het leek me wel leuk. Beter dan de optie me in een fabriek te laten afbeulen. Blèrk!

‘Dat is voor een luxueuze winkel met allure, iets wat er aan jou ontbreekt, sorry,’ zei ze minnetjes.

Ik werd witheet. Wat dacht dat kreng wel niet wie ze voor zich had?

Ze typte met haar worstvormige vingers nog wat op haar computer.

Ik keek naar haar lange nagels en zag dat ze aan “French manicure” deed. Wel, ja. Vervolgens stak ze haar hoofd ietsjes omhoog terwijl ze me minachtend bekeek. Ik bekeek haar eens goed en bedacht dat ze een venijnige uitdrukking op haar gezicht had; eigenlijk al vanaf het moment dat ik binnenkwam. Ze was zo vol van zichzelf. Ik kreeg een enorme afkeer van dat wicht, dat maar een paar jaar jonger was.

‘Wat schreef je daarnet?’ vroeg ik toen botweg.

‘Gegevens,’ zei ze kortaf. ‘Nou, kan ik je nog verder ergens mee helpen?’

‘Mag ik vragen wat je daar schreef?’

‘Nee, dat is privé,’ zei ze en keek me uitdagend aan.

Voordat ze het in de gaten had, had ik een sprongetje gemaakt en het beeldscherm naar me toe gedraaid, zodat ik kon zien dat ze in een paar zinnen een pseudopsychologische karakterschets van me had

gemaakt. Een negatieve dan wel weer. Ik werd razend, had het helemaal met haar gehad.

Ze had al snel het scherm haar kant weer opgedraaid en zei verontwaardigd: 'Hoe durf je!'

Ik riep: 'Hoe durf jij! Wat schrijf je daar over mij? Waar slaat dat op! Ben je psychologe of zo? Hoe durf jij dingen over me te schrijven, klinkklare nonsens ook nog!'

'Wat onbeschoft! Ik doe gewoon mijn werk, iets dat jij weigert. Je kunt nu maar beter vertrekken voor ik security roep.'

'Wat een aantijgingen! Verwijder dan meteen maar al die opmerkingen ...verrek, nee, het hele dossier van mij!' eiste ik.

'Gaat niet, je staat al in het systeem.'

'Schrijf me uit, dan.'

'Gaat ook niet, eenmaal ingeschreven, blijf je erin. En nu vertrekken graag.'

Een rode waas verscheen voor mijn ogen en ik had het liefst haar hooghartige paardenkop door het beeldscherm geramd.

'Je verwijdert nu alles wat er over mij hierin staat!' zei ik met overslaande stem terwijl ik weer het scherm vastpakte.

'Bewaking! BEWAKING!' gilde ze ineens als een viswijf op de markt.

Die bewaking was snel ter plekke moest ik zeggen. Misschien waren andere ontevreden potentiële werkzoekenden net zo onbeschoft tegemoet gekomen door dit kreng, waardoor er scheldpartijen ontstonden of erger. Die bewaker was er niets voor niets.

Een paar potige, kordate armpjes vol testosteron grepen me in mijn kraag. Ik werd pardoos op het trottoir voor het uitzendbureau gekwakt,

en wel zo hardhandig dat ik een knots van een linkerknie en een tot bloedens toe geschaafde rechterknie kreeg. 'Oprotten, anders komt de politie en die is zo klaar met je,' kreeg ik tot slot te horen van dat opgepompte slaafje met zijn stierenek.

Toen ik opkeek en weer wou gaan staan, zag ik die bodybuilder met zijn armen over elkaar voor de ingang van de deur staan. Die trut en haar collega's stonden bij het raam verschrikt te smoezen en voorbijgangers keken ook meewarig of geschokt naar dit tafereeltje dat ik veroorzaakt had. Ik wist niet hoe snel ik weg moest komen en hinkte en sleepte mezelf voort, op weg naar huis. Naar andere uitzendbureaus te gaan, leek me geen optie op dit moment, want ik zag er niet uit en was op van de zenuwen. Ik zou helemaal geen goede indruk kunnen maken, eerder een slechte, en dat bracht me niks

Ik moest nadenken en dat deed ik thuis dan ook. Ik moest aan geld zien te komen, het liefst op een normale manier. Misschien moest ik de stad eens afstruinen langs de winkels, zelf actief op zoek gaan en niet mijn lot in handen van anderen leggen, die totaal niet met mij begaan waren. Ja, dat zou mijn plan voor de volgende dag zijn.

Voor vandaag hield ik ermee op en zocht het gezelschap van mijn vriendenclubje op om mijn voorval van daarstraks mee te delen en mijn beklag erover te doen. Tja, soms gaf ik wel wat van mijn privéleven bloot. Al was het maar mondjesmaat.

Het kan heel raar gaan in het leven. Zo ben je nog bijna vertwijfeld, radeloos en wanhopig en dan ineens zie je je toekomst weer voor je. In de stad –op weg naar mijn vrienden- zag ik het papiertje "Mede-

werkster gezocht” op het raam in de etalage van de luxewinkel hangen en ik ging naar binnen. Een beetje praten, laten horen dat ik het kakmilieu gewend was en intellectueel genoeg was voor intellectuele klanten en, hup, ik had de baan!

Het was wel een tijdrovende bezigheid daar vijf dagen in de week van tien tot zes uur bezig te zijn, maar het ging me goed af. Het was makkelijk verdiend, een beetje saai, maar het geld kwam tenminste binnen. Helaas ging het schilderen daardoor in een verdomhoekje zitten. Want ik had er nauwelijks tijd voor, vooral toen bleek dat ik ook nog eens af en toe van haar in het weekend op haar kindjes mocht babysitten.

Dat geld werd nergens geregistreerd en ging van haar hand direct in mijn broekzak. Ze kreeg vertrouwen in mij en ik mocht haar hoe langer hoe meer. Ze was helemaal niet nep of hooghartig en ik zag haar eerder als een soort vriendin dan werkgeefster.

Het ging een tijdje door, iedere zaterdag om vier uur bij haar op de stoep en 's nachts om twee uur weer naar huis. Ik had geluk dat de kleintjes nog maar baby'tjes waren en geen puberende ettertjes, anders had ik er wel voor bedankt.

Noortje, want zo heette ze, had een echtgenoot die journalist was en hij vroeg me een keertje waarom ik bij zijn vrouw in de winkel werkte en nog meer wat uitvragerij. Ik zei dat ik eigenlijk schilderde en kunstenaars was. Ze waren allebei ineens geïnteresseerd in mijn werk.

Zij wilde graag een portret van zichzelf, toen ik haar het beste schilderij dat ik had aan haar toonde. Hij wilde een portret over me doen als een soort promotie in het dagblad. Nou, dat deed ik graag! En het was geen loze belofte want ik prijkte twee weken later op een bladzijde van de kunstkatern. Toen ging het ineens heel erg goed met mij.

Ik kreeg veel opdrachten en kon mijn werk bij Noortje opzeggen.

Ik heb haar en haar man uitgebreid bedankt voor hun hulp maar dat vonden ze vanzelfsprekend. Ik niet, want ze hadden me voor een grote val behoed.

Nu nog denk ik met plezier en dankbaarheid terug aan Noortje en Levi en hun tweeling Adara en Adir. Niet alleen vanwege de kansen die ze me geboden hebben maar ook vanwege hun heel hartelijk en sociaal voorkomen.

Ja, dat was meer dan zes jaar geleden.

2 CHARLIE

Toen ik nog studente was (dus voor het hele gedoe met diploma, werk en die uitzendbureaus) was ik helemaal weg van een schilder in het bijzonder. Het lijkt allemaal bijzaak wat ik hier neerpen, maar het is niet zo, want het werd de reden waarom ik me naar Parijs begaf tijdens de zomervakantie. De reden was: Vincent Van Gogh.

Een van de grootste onderdogs van schilders van zijn tijd, was toch wel Vincent van Gogh. Nooit erkend tijdens zijn hele leven, maakte hij gedurende tien jaar zijn werken, waarvan er maar eentje ,voor een habbekrats, verkocht werd toen hij nog leefde. De rest van zijn leven verliep ook al zo dramatisch, dat eindigde in zelfmoord op 37-jarige leeftijd.

Misschien was dat mede de oorzaak dat ik een beetje met hem en zijn werken dweepte. Je weet wel, het onbegrepen en niet geaccepteerd zijn, het lichamelijke en psychische lijden, de genialiteit en het vernieuwende, de enorme verandering in zijn schilderskunst.

Toen ik acht was, kreeg ik een boek over hem, met plaatjes van zijn werken (zoals de Irissen, Sterrennacht, de Tuin van Daubigny, Korenvelden onder dreigende luchten met Kraaien) en die werken maakten enorme indruk op me.

Toen ik meer te weten kwam over zijn tragisch bestaan werd mijn belangstelling voor hem een constante factor.

Ik ging uiteindelijk niet zijn richting uit want ik schilderde op mijn manier. Ik wilde geen kloon van hem worden maar zelf scheppen en creëren vanuit mijn eigen gevoel, zoals iedere kunstenaar dat doet.

Maar goed, vanwege hem ging ik dus moederziel alleen per trein naar Parijs. Natuurlijk bezocht ik ook Auvers-sur-Oise dat in de buurt van Parijs ligt. Waarom? Omdat Vincent er vertoefde, een korte periode weliswaar, maar op het gebied van zijn werken was zijn verblijf uiterst belangrijk want hij was er bijzonder productief. Hij woonde en werkte in Auberge Ravoux, waar nu een klein museum was ingericht. Dat wilde ik met eigen ogen zien en dat deed ik dan ook. Zijn graf op de plaatselijke begraafplaats wilde ik per se niet bezoeken, want ik vond kerkhoven maar akelig.

Ik wilde Parijs zien en de kunst en de sfeer proeven. Ik ging naar het Louvre, keek naar onder andere naar “La Joconde” en “Venus de Milo”, net zoals ieder ander. Bezocht het Musée Rodin en zag de privécollectie van die Auguste Rodin, met werken van Claude Monet, Pierre-Auguste Renoir, Vincent van Gogh, Camille Claudel en van hemzelf natuurlijk! Musée d’Orsay sloeg ik ook niet over en ik lanterfanterde in Montpernasse in het 14e arrondissement. Ik zag, keek en bewonderde.

En... ik liep Charlie tegen het lijf! Hij maakte karikaturen van toeristen voor een habbekrats en wist heel goed de mensen tot een portret over te halen. Toen hij me paaide voor een portret, wees ik hem hardhandig af met de mededeling dat een kunstenaar zich niet het brood uit zijn mond liet stoten door een collega annex concurrent.

Hij hoorde aan mijn accent dat ik Nederlandse was en ging over op zijn moedertaal, want hij bleek ook Nederlander te zijn! Grapjes hier en daar, charmant gedoe heen en weer en dus spraken we af samen wat rond te hangen.

Charlie was een Jackson Pollock fan, je weet wel, die van die spetterschilderijen. Toen ik over Van Gogh praatte, maakte hij een nogal schampende opmerking over wel hele oude, gerenommeerde kunst, die zelfs bij oma's aan de wand hing. Ik verdedigde mijn opvatting dat hij wel degelijk een rebel was geweest, maar dat interesseerde hem geen ene moer, want van gedachten veranderen deed hij niet.

Hij kon uren praten over Pollocks schilderijen, in het bijzonder "Number 8", waarin oranje, gele, goudgele, groene spetters met zwarte willekeurige lijnen verenigd werden. Ja, ik was ook bekend met zijn werk, dus ik wist waarover hij het had.

Ik zei nog, om hem flink te tergen vanwege die botte opmerking over Van Gogh, dat die Pollock een Van Gogh in het zuur was, omdat hij niet verder kwam dan wat willekeurig geklooi en gespetter met verf. Charlie vond hem een rebel en vernieuwer met diepgang, dus hij was niet gediend van mijn kortzichtig burgerlijk denken.

We konden discussiëren totdat we een ons wogen, maar geen van ons gaf een ietsepietsie toe. Ik merkte dat we elkaar niet ergerden, maar elkaar graag pestten, op een leuke manier.

Charlie vond zichzelf een rebel en zo zag hij er ook uit.

Hij verkondigde in gezelschap van een lekkere borrel en sigaar, zomaar uit het niets zijn eigen mening over het leven. Als bewust vegetariër ergerde hij zich aan de stomme massa, die niet verder kwam dan het “portemonneedenken” zoals hij het noemde. De massa, die vooral veilig in hun schulp, de voorgekauwde shit op het gebied van muziek, levensstijl, milieu, mode en kunst slikte, was hem een gruwel.

Ja, Charlie was geenszins beperkt in zijn opvattingen. Ik vond hem cool en geweldig en zag tegen hem op. Zijn standvastigheid, openhartigheid en onbewogenheid was iets dat ik nog niet eerder bij iemand had gezien.

We gingen samen naar Père Lachaise, de beroemde begraafplaats waar grootheden lagen, zoals Georges Bizet, Edith Piaf en Frederic Chopin. Charlie liep al sarcastisch vloekend langs de graven en zei dat hij walgde van die zogenaamde grootheden. ‘Dat als je hier ligt, tussen andere, tussen aanhalingstekens, grootheden in, dan ook maar iemand moet voorstellen, dus ook een grootheid bent?’

Hij wachtte mijn antwoord niet af.

‘Klinkklare nonsens! Echte grootheden liggen niet bijelkaar! Echte grootheden moet je met een loep gaan zoeken, verspreid over de werelddelen. Maar, ach, kijk, hier. Kijk, nou! Mijn, god nog aan toe.’

We waren bij het graf van Jim Morrison aangekomen, ook een held van Charlie. Het graf zag er zo simpel uit, als het ware bijna verzakt en zonder deksel, of hoe heet dat ding.

Een paar bloemen lagen erin gestopt naast een paar kaarsen, waarvan er een enkeling brandde. Het zag er eerder armtierig uit, bijna zielig. 'Het is toch niet te geloven, hè? Zo'n groots man, een vernieuwer, een dichter... en dan zo'n graf... tjongejongejonge.' Hij haalde diep adem en begon toen uit volle borst een liedje van de Doors te zingen, uit eerbetoon aan zijn idool. Toen zei hij dat hij maar al te graag "het" wou doen op zijn graf. Ik keek hem verbaasd aan en wist niet of hij het nu meende of niet.

'Jim zou het fantastisch hebben gevonden als wij het zouden doen,' zei hij met een knipoogje. 'Het zou echt rock 'n roll zijn!' Ik zei: 'Kom, laten we gaan. Deze plaats maakt me naargeestig.' Wat het geval ook was. Ik vond kerkhoven maar griezelig; al die doden bij elkaar in doodse stilte. Charlie pakte me bij mijn hand, kneep erin en deed toen een handkusje erop.

'Natuurlijk, dametje. We kunnen zo meteen gaan, nadat je mij hier gefotografeerd hebt.' Ik voldeed aan zijn eis en knipte een foto van hem bij het graf van zijn Jim. Hij zou die later uitprinten, in zijn broekzak stoppen en dus overal meenemen.

'Was je nog nooit hier geweest?' vroeg ik hem.

'Nee. Ik wilde het wel, maar het kwam er maar niet van. Raar, hè? Misschien heb ik het bewust uitgesteld, omdat ik bang was dat het een teleurstelling zou zijn.'

Ik vond het zien van het graf een regelrechte afknapper. Maar ik begon het vermoeden te krijgen dat Charlie wellicht een andere mening was toegedaan maar ik wist het niet zeker. 'En, was het dat?' vroeg ik dan maar.

'Nee! Ben je gek?! Oké, het graf ziet er voor jou misschien niet uit. Maar bedenk dat hij zelf niet van de glamour en glitters was. Hij hield van het leven en zijn muziek zonder poespas, gewoon puur. En ja, in die trant heeft hij ook het graf dat bij hem past! Ik kan vol trots zeggen dat ik bij hem ben geweest! Ik heb zijn energie gevoeld, zijn wezen, hier bij zijn graf!' glunderde hij.

Charlie deed me altijd versteld staan met zijn andere manier van denken.

Maar hij kon een echte levensgenieter zijn als hij wilde. Goede, dure wijntjes waren voor hem een must en tevens de enige luxe die hij zich veroorloofde. Ons souper bestond uit allerlei heerlijke tapenades & tapas geserveerd met stokbrood en goede wijn.

Lekker teut en geil gingen we over op de kleurrijke spelletjes uit de Kamasutra, die Charlies Bijbel bleek te zijn. Hij beloofde me in contact te brengen met een hoger bewustzijn, via lichamelijk plezier en dat deed hij ook. Ik genoot met volle teugen. Sinds ik Charlie kende was er een wereld voor me open gegaan die ik nog niet kende en mijn leven veranderde ten goede dankzij hem.

Een week lang waren we elkaars geliefden, op de vierkante meter van zijn aftandse krot waar het leek alsof net een bom was ontploft. Het was heel artistiek en sjofel, net wat je van een rebel, die zijn eigen gang ging en overal maling aan had, verwachtte.

Daar tussen de spaarzame meubeltjes en enorme rotzooi aan papieren en plastic, rondslingerende penselen en spatels, vergeten koffiemokken, kruimels, stofnesten en resten pizza, gingen we als beesten tekeer over het aanrecht en tafels, met behulp van stoelen, kapstok en kussens, alles opzijschuivend of gewoon erin liggend. Het deerde ons niet waar we op terecht kwamen, als we maar klaarkwamen.

Toen ik afscheid moest nemen, had hij treurig staan kijken terwijl ik voorbarig huilde om het gemis van hem en de geweldige nachten. We wisselden elkaars telefoonnummers en adressen uit en beloofden plechtig met elkaar in contact te blijven.

Thuis moest ik verder met mijn opleiding en ik kon het me niet veroorloven om lang bij Charlie en de tijd in Parijs stil te staan. De druk was enorm.

Toen de dagen zich afwisselden en de weken bijna maanden werden, gunde ik me een avondje uit met een paar vrienden. Lekker aan de boemel en heerlijk teut besloot ik ter plekke een brief te schrijven op de achterkant van een viertal bierviltjes. Mijn geile bui deed me verlangen naar mijn onbereikbare Charlie. Thuis zou ik hem op geparfumeerd papier overschrijven en hem opsturen.

“Lieve Charlie, ik mis je zo ontzettend. Jij was zo geweldig. Ik kan onze tijd in Parijs maar niet vergeten. Ik wil je graag weerzien en de oude tijden herleven. Je hebt me nog zoveel te leren. Wanneer zie ik je weer?”

Charlie schreef me twee weken later terug: “Jij geil beest! Ben binnenkort in Holland. Gaan we lekker neuken zoals in Parijs. Kan niet wachten. Charlie.”

Hij kwam en ik onthaalde hem op mijn allerhartelijkst. Hij mocht natuurlijk lekker bij mij logeren, zolang als hij wilde, zelfs voor altijd mocht hij dat willen, want ik was stapelgek op hem.

De eerste nacht vielen we als een stel malloten over elkaar heen en was het snel gedaan met de pret. Uitgeput van die slag die we geleverd hadden, lagen we vredig naast elkaar.

‘Ik heb je gemist!’ zei ik.

‘Ik heb het neuken gemist!’ zei Charlie. ‘Met jou kan ik naar hartenlust neuken.’ Ik had het als een compliment opgevat en omdat hij hier en nu bij mij was, dacht ik dat we elkaars geliefden waren.

We hadden het fijn de eerste paar dagen; het was bijna net zoals in Parijs. Ik floreerde als een woestijnbloem, en alleen al bij de gedachte aan hem werd ik helemaal geil, zodat ik de grootste moeite had me in te houden en de dag op school door te komen. Charlie wachtte me thuis op en dan gingen we stevast weer tekeer. Ik vond het normaal dat hij er was en vond het fijn, totdat hij me zei dat hij zich een kamertje, zes straten verderop, had gehuurd.

‘Waarom?’ vroeg ik hem.

‘Ik ga niet meer terug,’ was zijn verklaring.

‘Niet meer naar Parijs?’ vroeg ik hem.

‘Ja, daar.’

‘Waarom?’

‘Ben er uitgekeken.’

‘Oké...’ zei ik en ik las daaruit dat hij voor mij was gekomen, om met mij door te gaan, als vriendje en vriendinnetje.

‘Waarom dan die kamer?’

‘Heb toch een plekje voor mezelf nodig?’

‘Je hoeft niet weg. Je kunt hier bij me wonen.’

‘Nee, ik wil niet van je afhankelijk zijn en je op kosten jagen,’ zei hij. Daar kon ik in komen en had er vrede mee.

‘En nou genoeg gezwets, kom dan gaan we een mooie bladzijde uit het boek behandelen,’ zei hij alsof hij het over literatuur had. Ik was uiterst nieuwsgierig wat hij nu weer voor mij in petto had en ging gretig op zijn voorstel in.

Charlie had eerst nog wat getreuzeld om me bij hem thuis uit te nodigen. Toen hij besloten had dat ik kon komen, was ik blij verrast dat hij het kamertje voorzien had van een werkplek. Tientallen lege canvasdoeken stonden in een hoek te wachten om vervolmaakt te worden. Van allerlei materialen had hij uitgestald op de vloer, die ik herkende als zijnde verftubes natuurlijk, terpentijn, spatels, plamuurmesjes, bakje met zand, bakje met grove kiezels, specie of tegellijm, doekjes, potjes met water, noem maar op!

Charlie wreef met een besmeurde hand door zijn dreadlocks het zweet weg. ‘Sorry, kom binnen, maar, sorry, ik moet eigenlijk door!’ zei hij. Hij pakte een plamuurmesje en wreef een beetje Knauf op het doek. Het daglicht scheen vol op zijn werk, dat op een schildersezelpal voor het raam stond.

Ik kon er niets van zien want het stond dus met de rugkant naar mij toe gericht. Charlie haatte kunstlicht, dat hij maar nep en uiterst vervelend vond. Het belemmerde hem alleen maar want de kleuren en vormen kwamen dan niet goed uit de verf. Afwachtend op zijn toestemming bekeek ik de kleine maar overvolle ruimte.

Hij woonde hier maar net maar had het voor elkaar gekregen dat het dezelfde sfeer weergaf als zijn krot in Parijs. Alles was een janboeltje want ècht alles lag door elkaar. Ik kon niet eens ergens gaan zitten, want de slaapbank was uitgetrokken en er lagen dekbed, kleren, borden en etensresten op. Een klapstoel stond ook vol met gebruikte pannen en open conservenblikken. Ik had geen zin om eerst te gaan opruimen en voor poetsvrouw te spelen dus bleef ik als een standbeeld staan.

‘Ah, nee, hè? Blokkade! Ik kan niet werken als er iemand toekijkt!’ jammerde hij.

‘Maar ik zie niets. Kun je niet doen alsof ik er niet ben?’ vroeg ik.

‘Gaat niet, je bent nadrukkelijk aanwezig,’ verklaarde hij.

En ik vroeg me af, hoezo? Want ik was zo stil als een muis en bewoog niet.

‘Ach, wat, kom dan maar kijken!’ zei hij toen.

‘Weet je het zeker?’

‘Kom nou maar,’ hield hij vol en deed een stap opzij zodat ik zijn werk kon bekijken. ‘Aanschouw mijn meesterwerk,’ zei hij terwijl hij zijn armen richting het doek spreidde.

Het was prachtig! Ik wist meteen dat dit zijn schot in de roos was. Allerlei kleuren en vegen, hier en daar moedwillig en dan weer een

willekeurig aangebracht, met echte dieptes door de aangebrachte Knauf veroorzaakt, leken wel een soort strijd met elkaar aan te gaan en toch... was het uiteindelijk een heel harmonieus geheel. Ik stond er paf van.

‘Prachtig, Charlie!’ zei ik dan ook oprecht.

‘Vind je het echt?’ vroeg hij terwijl hij van trots glunderde.

‘Ja...Het is geweldig!’ Bij het horen van die woorden omhelsde hij me.

‘Het is Crash Course Collision. Zo heet het, bedoel ik...’ verklaarde hij. ‘Het is maar een soort studie, een probeersel, want ik heb eigenlijk een groot doek van minstens twee meter bij twee meter vijftig nodig om het echte schilderij te maken.’

Dat zou dus betekenen dat minstens een wand helemaal door het werk in beslag zou worden genomen; zo klein was het namelijk hier.

‘Het lijkt wel op een soort strijd...’ zei ik.

‘Ja, tegenovergestelde krachten die vechten om de heerschappij,’ zei Charlie verbaasd vanwege mijn opmerking. ‘Je haalt de kern er precies uit! Maar die krachten horen weer bij elkaar, zie je? Het is een geheel.’

Ik knikte. ‘Het is als Yin en Yang,’ zei ik.

‘Ja, zoiets, orde en chaos...’ vulde hij aan.

Hij liet me los en had een glunderende blik in zijn ogen.

‘Weet je, dat jij de eerste bent die mijn werk in uitvoering mag bekijken?’

Ik voelde me vereerd want ik wist dat hij daar niet zomaar wat zat te zwammen. ‘Dank je wel...’

‘Ik breek hiermee door, weet je? Ik voel het gewoon! Alles komt goed.’

Ondanks dat hij een rebel was, was hij als kunstenaar, net zoals ik en alle andere kunstenaars, op zoek naar waardering en erkenning.

'Ik laat mijn werken nooit van tevoren zien. Je wilt niet weten hoeveel kakkerlakken er rondlopen, die als lijkenpikkers tekeer gaan, anders mans ideeën klauwend en ermee aan de haal gaan. En dan zul je zien dat zo'n leeghoofd net die juiste connecties heeft en met zijn plagiaat faam maakt. Nou, dat gebeurt mij dus niet!'

Aan zijn trillende stem te horen was dat iets dat hem al was overkomen. 'Je wil niet weten hoe ver ze gaan!' zei hij ineens op een verbeterde toon mij strak aankijkend. Ik voelde de sfeer plotsklaps veranderen. 'Sommigen gaan heel ver!'

Er viel een hele onaangename stilte, die ik niet durfde te verbreken. Ik durfde bijna niet adem te halen en vroeg me af wat er zou gebeuren.

'Zweer op je leven dat je er niet mee aan de haal gaat noch aan iemand vertelt!' zei hij plotsklaps hard. Ik keek hem beduusd aan.

'Ik? Maar, Charlie..' verdedigde ik mezelf op een slome manier.

'Zweer het! ZWEER HET!' dreigde hij met zijn donkere ogen, met zijn lichaam paraat voor een frontale aanval op mij. Heel eventjes was ik bang geworden, heel eventjes maar, want ik herstelde direct die fout.

'Mijn god nog aan toe, ik zweer je, dat ik je iets aandoe als je me belazerd! Zweer dat je hiermee niet aan de haal gaat!' zei hij met vuisten gebald.

'Natuurlijk zweer ik het je. Maar dat hoef ik eigenlijk niet te doen want ik zou zoiets niet verklappen en een stijl stelen doe ik ook niet,' jammerde ik verontwaardigd.

Ik wilde hem bijna een optater verkopen, want ik liet mezelf niks aandoen. Ja, ook niet door mijn allerliefste Charlie.

In mijn hoofd begon het te ratelen want ik had meerder keuzemogelijkheden. Als hij tot een aanval overging, kon ik hem tussen zijn benen grijpen en zijn ding helemaal tot moes knijpen. Ik keek hem aan en wachtte af. Of Charlie kende me niet zo goed of hij was best wel paranoïde, een van die twee.

‘Ik zou het verschrikkelijk vinden als iemand zo iets bij mij zou doen,’ voegde ik er nog aan toe. Charlie’s humeur verdween als sneeuw voor de zon en hij glimlachte. ‘Goed dan... Laten we nu iets leuks gaan doen, oké?’ vroeg hij.

Ik knikte maar was een beetje in de war van die confrontatie van daarnet. ‘Oké, Charlie???’ vroeg ik verbaasd.

‘We gaan naar Ravage, de alternatieve zaal waar optredens van bandjes en stand-up comedians een aanrader zijn. Ze draaien ook soms van die wazige Italiaanse en Franse films. Vandaag staat er echter een stand-up comedian op het programma. Die is echt keigoed met zijn harde, botte opmerkingen en commentaar op de maatschappij. Dat wordt gieren en brullen!’

Het leek me net niks en omdat hij me zojuist had bedreigd, zag ik er ook geen heil in om de avond met hem door te brengen, laat staan met hem het bed in te duiken. Ik was duidelijk niet in de “mood” en ik zei het hem. ‘Luister Charlie, ik weet niet wat jij ervan vindt maar ik hou er niet van bedreigd te worden.’

‘Hoezo, bedreigen? Wanneer dat dan?’